

وزارت آموزش و پرورش
معاونت تربیت بدنی و تندرستی

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت

راهنمای تکمیل چک لیست پایش اجرای دستورالعمل مراقبت و کنترل بیماری کورونا

ویروس جدید ۲۰۱۹ در مدارس

نسخه ۰۷: بازگشایی مدارس در شرایط فاصله گذاری اجتماعی

مقدمه:

دانش آموزان می‌توانند از عوامل اصلی گسترش عفونت در جامعه و منازل خود و انتقال آن به والدین و افراد سالمندی باشند که اغلب دارای بیماری‌های زمینه‌ای هستند که بالقوه آنان را در معرض ابتلا به انواع پر عارضه بیماری کووید-۱۹ قرار می‌دهد. بنابراین تکمیل صحیح و تجزیه تحلیل نتایج ثبت این چک لیست در بازگشایی مدرسه بسیار مهم است.

هدف از پایش:

بررسی کمی و کیفی نحوه‌ی مراقبت و کنترل بیماری کورونا ویروس در محیط مدرسه، ارتقاء برنامه از طریق تعیین وضعیت موجود، شناسایی مشکلات و ارائه مداخلات و راهکارها می‌باشد.

گروه هدف:

دانش‌آموزان، معلمان، سایر کارکنان مدرسه و اولیاء می‌باشند.

راهنمای تکمیل:

- قبل از بازگشایی، مدیر مدرسه موظف است براساس چک لیست موجود، شرایط مدرسه را ارزیابی و در صورت احراز شرایط بازگشایی، نسبت به بازگشایی مدرسه اقدام کند.
- پس از بازگشایی، لازم است ارزیابی‌های دوره‌ای برای اطمینان از حفظ شرایط مطلوب هر دو هفته یکبار مطابق چک‌لیست، انجام شود.
- پایش توسط مرکز خدمات جامع سلامت از ۲۰ درصد مدارس در هفته انجام شود.
- پایش ستاد مرکز بهداشت شهرستان به صورت تیمی و با حضور کارشناسان آموزش و پرورش شهرستان انجام شود.
- نظارت معاونت بهداشتی دانشگاه بر پایش مرکز بهداشت شهرستان از مدارس انجام شود.

بخش (۱) مشخصات مدرسه:

مشخصات مدرسه به طور کامل در این بخش ثبت شود.

بخش ۲) سوالات:

۱. انجام ارزیابی بهداشتی مدرسه

۱.۱. بازگشایی مدارس با ارزیابی‌های بهداشتی و حداکثر آمادگی و به صورت تدریجی صورت گیرد.
در صورت ارزیابی بهداشتی مدرسه پیش از بازگشایی ۵ امتیاز و در غیر این صورت صفر امتیاز داده شود.

۲. فاصله گذاری اجتماعی

- ۲.۱. تعداد افراد در کلاس‌ها با احتساب ۱,۵ متر فاصله و ۲,۲۵ متر مساحت برای هر نفر در نظر گرفته شود.
- ۲.۲. قرار دادن صندلی، نیمکت، کامپیوتر و ... دانش آموز و نظایر آن در فواصل لازم و ایمن، حداقل با فاصله ۱,۵ متری در تمامی جهات صورت پذیرد.
- ۲.۳. جهت حذف و یا کاهش مواجهات مستقیم کارکنان بخش‌های پر مراجعه مثل کتابخانه، پذیرش، اطاق سرپرستی، کارگاه‌ها و ... استفاده از موانع فیزیکی پلاستیکی لازم می‌باشد.
- ۲.۴. از هرگونه تجمع در محل‌های عمومی اجتناب شود.
- ۲.۵. مواجهه چهره به چهره کارکنان کاهش یابد و سعی شود از تماس تلفنی و استفاده از شبکه‌های اجتماعی، ویدئوکنفرانس و تلفن برای برگزاری جلسات، حتی برای کارکنانی که در داخل یک ساختمان هستند، استفاده شود. در صورتی که مواجهه چهره به چهره کادر اداری، دانش آموز، هنر آموز، والدین، و ... با یکدیگر ناگزیر باشد، در حداقل زمان ممکن و حداکثر ۱۵ نفر با رعایت فاصله ایمن حداقل ۱,۵ متر و با استفاده کامل از ماسک و وجود تهویه هوایی مناسب، برگزار شود.
- ۲.۶. ساعت شروع و پایان مدرسه به گونه‌ای تعیین شود که از هم‌زمانی رفت و آمد دانش‌آموزان و ازدحام جلوگیری شود.
- ۲.۷. در واحد نگهبانی و ورودی مدرسه، حتی المقدور از ورود و تردد افراد و اشخاص و مراجعات متفرقه به محیط مدرسه جلوگیری بعمل آید و شیوه‌های پاسخگویی از ورودی مدرسه به نحوی باشد که فاصله گذاری اجتماعی رعایت گردد.
- ۲.۸. در صورت فعال‌بودن سرویس ایاب و ذهاب دانش‌آموزان و کارکنان، از نصف ظرفیت سرنشین خودرو برای جابجایی استفاده شود. افزایش تعداد سرویس‌های ایاب و ذهاب برای رعایت فاصله گذاری ایمن در جابجایی صورت پذیرد.
- ۲.۹. رعایت فاصله ایمن حداقل ۱,۵ متر در قسمت‌های عمومی از جمله نمازخانه، سلف سرویس، کارگاه‌ها و مسیر ورود و خروج الزامی است.
- ۲.۱۰. فعالیت‌های ورزشی فرهنگی، به صورت انفرادی و یا گروه‌های حداکثر ۱۵ نفره، با رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی در محیط‌های باز بلامانع است.
- در صورت رعایت موارد فوق ۱۰ امتیاز، در غیر این صورت به تناسب امتیاز کم شود.

۳. الزام استفاده از ماسک برای همه افراد

- ۳.۱. استفاده دانش‌آموزان از ماسک در تمام مدت در مدرسه (۴ امتیاز)
- ۳.۲. استفاده معلمان از ماسک در تمام مدت در مدرسه (۳ امتیاز)
- ۳.۳. استفاده سایر کارکنان از ماسک در تمام مدت در مدرسه (۳ امتیاز)
- در صورت استفاده همه افراد از ماسک امتیاز ۱۰ امتیاز داده شود. در غیر این صورت به تناسب امتیاز کم شود.

۴. غربالگری دانش‌آموزان و کارکنان مدارس

۴.۱. قبل از بازگشایی، آموزش لازم به والدین برای متعهد بودن آن‌ها در مورد نفرستادن دانش‌آموز مبتلا یا مشکوک به بیماری واگیر به مدرسه داده شود.

- ۴,۲. مراقب سلامت مدرسه/ رابط بهداشت لازم است در صورت مشاهده علائم بیماری در بین دانش‌آموزان و کارکنان، اقدامات بهداشتی لازم را انجام دهند.
- ۴,۳. لازم است مدرسه برای کنترل ورود احتمالی کارکنان بیمار یا مشکوک به بیماری و جداکردن آن‌ها از افراد سالم، برنامه مشخصی داشته باشد و همچنین شیوه‌ای برای اطلاع‌رسانی به والدین یا سرپرست دانش‌آموزان فوق تعیین کند.
- ۴,۴. در بدو ورود به مدرسه و روزانه، همه‌ی دانش‌آموزان، معلمان و سایر کارکنان، از نظر وجود علائم بیماری (ترجیحاً به روش مراقبت سندرومیک) غربالگری شوند.
- ۴,۵. مدرسه در سامانه‌های مراقبت از کرونا، نسبت به ثبت و گزارش مبتلایان اقدام نماید و در صورت نیاز به تصمیم‌گیری با کارشناسان ناظر بهداشت، مشورت نماید.
- در صورت رعایت موارد فوق ۱۰ امتیاز، در غیر این صورت به تناسب امتیاز کم شود.

۵. غربالگری افراد از نظر واکسینه شدن / انجام تست PCR

- ۵,۱. واکسیناسیون (دو نوبت) ۹۰-۱۰۰ درصد دانش‌آموزان و داشتن تست PCR منفی در ۱۰۰٪ دانش‌آموزان واکسینه نشده براساس پروتکل نسخه ۰۷ (۱۵ امتیاز)
- ۵,۲. واکسیناسیون (دو نوبت) ۹۰-۱۰۰ درصد دانش‌آموزان و داشتن تست PCR منفی در کم‌تر ۱۰۰٪ دانش‌آموزان واکسینه نشده براساس پروتکل نسخه ۰۷ (۱۰ امتیاز)
- ۵,۳. واکسیناسیون (دو نوبت) ۸۰-۸۹ درصد دانش‌آموزان یا داشتن تست PCR منفی ۱۰۰٪ دانش‌آموزان واکسینه نشده براساس پروتکل نسخه ۰۷ (۱۰ امتیاز)
- ۵,۴. واکسیناسیون (دو نوبت) کم‌تر از ۸۰ درصد دانش‌آموزان و داشتن تست PCR منفی در کم‌تر ۱۰۰٪ دانش‌آموزان واکسینه نشده براساس پروتکل نسخه ۰۷ (صفر امتیاز)

۶. مراقبت از گروه‌های آسیب پذیر

- ۶,۱. آموزش غیرحضورى بیماران با بیماری زمینه‌ای: بیماری قلبی- عروقی، بیماری‌های کبدی، بیماری‌های کلیوی، فشارخون بالا، دیابت وابسته به انسولین، بیماری‌های تنفسی زمینه‌ای، آسم مقاوم به درمان - $BMI > 40$ (شاخص توده بدنی).
- ۶,۲. آموزش غیرحضورى بیماران با نقص ایمنی: تحت درمان با کورتیکواستروئید به میزان بیش از ۱۲,۵ میلی گرم پردنیزولون در روز بیش از دو هفته - شیمی درمانی - بدخیمی‌ها - پیوند اعضا
- ۶,۳. آموزش غیرحضورى مادران باردار - دانش‌آموزان مبتلا به فلج مغزی یا ناتوانی حرکتی در دست‌ها، محدودیت بینایی شدید، کودکان ذهنی و اوتیسم و چند معلولیتی که توانایی خود مراقبتی مستقل مثل شستن دست‌ها و نگهداری ماسک ندارند.

در صورت مشاهده لیست گروه‌های آسیب پذیر و اطمینان از آموزش مجازی و غیر حضوری آن‌ها ۳ امتیاز داده شود. در غیر این صورت به تناسب امتیاز کم شود.

۷. بازتوانی در شاغلین با سابقه کووید- ۱۹

- ۷,۱. دانش‌آموزان مبتلا به بیماری کووید- ۱۹، پس از طی دوران درمان و نقاهت، برای بازگشت به مدرسه لازم است مورد ارزیابی پزشک معتمد ادارات مناطق/ شهرستان یا مراکز جامع سلامت قرارگیرند. (۱ امتیاز)
- ۷,۲. معلمان مبتلا به بیماری کووید- ۱۹، پس از طی دوران درمان و نقاهت، برای بازگشت به مدرسه لازم است مورد ارزیابی پزشک معتمد ادارات مناطق/ شهرستان یا مراکز جامع سلامت قرارگیرند. (۱ امتیاز)
- ۷,۳. کارکنان مدارس مبتلا به بیماری کووید- ۱۹، پس از طی دوران درمان و نقاهت، برای بازگشت به مدرسه لازم است مورد ارزیابی پزشک معتمد ادارات مناطق/ شهرستان یا مراکز جامع سلامت قرارگیرند. (۱ امتیاز)

لازم است مدرسه دفتری را برای ثبت اسامی افراد مبتلا داشته باشد. در صورتی که بازگشت با گواهی پزشک به مدرسه، ۳ امتیاز داده شود. در غیر این صورت به تناسب امتیاز کم شود.

۸. بهداشت و حفاظت فردی

- ۸،۱. اعمال دستورالعمل‌های شستشوی مرتب و مکرر دست با آب تمیز و صابون مایع و استفاده از محلول الکل یا ژل ضدعفونی‌کننده دست را برای معلمان، کارکنان و دانش‌آموزان (در صورت امکان، ژل یا محلول با پایه الکل ضدعفونی‌کننده دست را در همه کلاس‌های درس قرار داده شود).
 - ۸،۲. استفاده نیروهای خدماتی در هنگام نظافت باید از لباس حفاظتی، ماسک و دستکش
 - ۸،۳. استفاده از سیستم تشخیص چهره/ کارتخوان کارکنان برای ثبت حضور و غیاب (در صورت داشتن دفتر حضور و غیاب، امکان ضدعفونی فراهم گردد).
 - ۸،۴. استفاده از دستمال کاغذی یا دستکش برای تماس با دکمه‌های آسانسور
 - ۸،۵. ضرورت استفاده از مهر و سجاده شخصی و رعایت فاصله ایمن در نمازخانه‌ها
 - ۸،۶. ممنوعیت استعمال دخانیات و هرگونه مواد دخانی به دلیل تأثیر آن بر تضعیف سیستم ایمنی بدن و مستعد نمودن افراد در ابتلا به ویروس، توسط والدین و مراجعین
 - ۸،۷. خودداری از تجمع در محیط‌های خاص مدرسه از قبیل دفتر، آبدارخانه، اتاق کپی، اتاق‌های کار عملی و آزمایشگاهی
 - ۸،۸. کنترل و به روزآوری گواهی سلامت مستخدمین و سرایداران مدارس
- در صورت رعایت موارد فوق ۴ امتیاز، در غیر این صورت به تناسب امتیاز کم شود.

۹. آموزش

- ۹،۱. آموزش پرهیز از دست دادن، رو بوسی و بغل کردن یکدیگر
 - ۹،۲. آموزش جدابودن گچ و یا ماژیک وایت برد مورد استفاده معلمان و دانش‌آموزان
 - ۹،۳. آموزش به معلمان و دانش‌آموزان در مورد به همراه داشتن لیوان کاغذی یکبار مصرف و دستمال کاغذی
 - ۹،۴. آموزش جلوگیری از همراه داشتن موبایل و وسائل الکتریکی غیرضروری به ویژه توسط دانش‌آموزان
 - ۹،۵. آموزش استفاده از دستمال کاغذی هنگام عطسه یا سرفه کردن (در صورتی که دستمال وجود نداشت از قسمت داخلی آرنج موقع سرفه و عطسه استفاده شود).
 - ۹،۶. آموزش خودداری از تماس دست‌ها با چشم، بینی و دهان قبل از شستن یا ضدعفونی
 - ۹،۷. آموزش داشتن محلول ضدعفونی‌کننده شخصی توسط کارکنان و استفاده از وسائل شخصی
 - ۹،۸. آموزش خودداری از خرید مواد غذایی فله‌ای و باز و شستشوی بهداشتی و پوست گرفتن میوه در صورت مصرف میوه
 - ۹،۹. آموزش شستن بطری آب آشامیدنی قبل از مصرف و توصیه به نوشیدن مایعات به‌اندازه کافی و فراوان برای کمک به دفع سموم و حفظ ایمنی مناسب بدن
 - ۹،۱۰. آموزش گندزدایی به مسؤول گندزدایی
- از کارکنان و دانش‌آموزان سؤال کنید. در صورت آموزش موارد فوق، ۵ امتیاز داده شود. در غیر این صورت به تناسب امتیاز کم شود.

۱۰. بهداشت مواد غذایی

- ۱۰،۱. تعطیلی هرگونه فعالیت بوفه‌ها و پایگاه تغذیه سالم در مدارس (یک امتیاز)
- ۱۰،۲. عدم سرو غذای گرم برای معلمان، دانش‌آموزان و کارکنان مدرسه (۵، ۰ امتیاز)
- ۱۰،۳. ممنوعیت تردد افراد متفرقه به آبدارخانه مدرسه (۵، ۰ امتیاز)

۱۰،۴. خودداری از دست به دست کردن مواد غذایی و ساندویچ‌های خانگی و یا تهیه شده در مدرسه توسط دانش‌آموزان و یا فروشنده (۰،۵ امتیاز)

۱۰،۵. ممانعت از مصرف و یا توزیع هرگونه فراورده‌های کنسروی یا فرآوری شده مثل سوسیس، کالباس و غیره در مدارس (۰،۵ امتیاز)

در صورت رعایت تمامی موارد فوق، ۳ امتیاز داده شود. در غیر این صورت به تناسب از امتیاز کم شود.

۱۱. گندزدایی

۱۱،۱. گندزدایی تمامی سطوح دارای امکان تماس زیاد در مدارس

۱۱،۲. در نظر گرفتن زمان مناسب برای گندزدایی در مدارس دو شیفته

۱۱،۳. تأمین و دپوی حداقل ۲ هفته‌ای مواد ضدعفونی‌کننده، صابون مایع، دستکش، ماسک، دستمال کاغذی و...

۱۱،۴. اطمینان از ایمنی محل دپوی مواد ضدعفونی‌کننده و گندزدا

۱۱،۵. گندزدایی سالن‌های ورزشی و بازی، وسایل و تجهیزات بعد از هر بار استفاده در صورت وجود

۱۱،۶. استفاده از وسایل بهداشتی شخصی/یکبار مصرف در رختکن و حمام سالن ورزشی

۱۱،۷. نصب ظروف حاوی مواد ضد عفونی‌کننده دست‌ها با پایه نگهدارنده به تعداد مناسب در هر طبقه و راهروها

۱۱،۸. گندزدایی همه لوازم شخصی دانش‌آموزان استثنایی شامل ویلچیر، عصا، وسایل توانبخشی و ... در بدو ورود و خروج

۱۱،۹. عدم اختلاط دو مرحله نظافت و گندزدایی جدا از یکدیگر

۱۱،۱۰. تهیه مناسب و خالی بودن از افراد بودن سالن‌ها هنگام گندزدایی و نظافت

۱۱،۱۱. تهیه و استفاده روزانه از محلول‌های گندزدای کلره

۱۱،۱۲. امکانات لازم برای شستشوی مرتب دست‌ها و استفاده از ماسک یکبار مصرف در طول شیفت برای شستشو و

گندزدایی روزانه

۱۱،۱۳. فراهم شدن لباس کار برای پرسنل مسئول نظافت

۱۱،۱۴. استفاده از تی مخصوص فقط برای گندزدایی مکان‌هایی که امکان آلودگی وجود دارد

۱۱،۱۵. استفاده از وسایل حفاظت فردی شامل ماسک و لباس کار مناسب و مقاوم در برابر خوردگی توسط فرد/افراد مسئول

نظافت در هنگام نظافت

۱۱،۱۶. شروع نظافت از یک نقطه آغاز و به پایان رساندن در طرف یا نقطه مقابل

۱۱،۱۷. استفاده از "تی‌هایی" با چند سر اضافی برای نظافت کف اتاق‌ها و سالن‌ها و غیره

۱۱،۱۸. شستن در آب داغ پس از استفاده از پارچه‌ها، دستمال نظافت و تی

۱۱،۱۹. رعایت احتیاط‌های لازم در ارتباط با برق‌گرفتگی در هنگام گندزدایی

۱۱،۲۰. شستن تجهیزات و ماشین‌آلات گندزدایی بعد از پایان کار و خشک کردن به روش مناسب

در صورت رعایت موارد فوق ۱۰ امتیاز و در غیر این صورت به تناسب امتیاز کم شود.

۱۲. تهویه

۱۲،۱. حداقل ۲۰ درصد از مساحت سطح کلاس، پنجره بازشونده به میزان ۴۵ درجه باشد. (بیشترین تهویه طبیعی در زمانی که پنجره‌ها در ۲ طرف کلاس باز باشند، فراهم می‌گردد.)

۱۲،۲. حداقل ۶ بار تعویض هوا در ساعت در کلاس

۱۲،۳. متناسب بودن تعداد فن‌های مکشی باید با مساحت سطح کلاس

۱۲،۴. در صورت استفاده از کولر آبی و گازی، پنجره‌ها و درب‌ها به میزان ۲۵ درصد جهت خروج هوا باز باشند.

۱۲،۵. استفاده از پنکه یا پنکه سقفی به منظور افزایش حرکت هوا در داخل کلاس

۱۲,۶. در صورت استفاده از سیستم تهویه مطبوع، سیستم بگونه‌ای تنظیم شود که حداکثر جریان ورودی از هوای آزاد تأمین شود.
۱۲,۷. در صورت نیاز به وسائل گرمایشی، هر یک ساعت یکبار هوای کلاس‌ها تهویه شود و پنجره‌ها به مدت ۱۰ دقیقه باز باشد.
دانش‌آموزان حتی المقدور با پوشش کافی در کلاس حضور داشته باشند.
۱۲,۸. استفاده از هواکش و بازگذاشتن درها و پنجره‌های سالن‌ها به منظور تهویه مناسب و مستمر
۱۲,۹. تهویه مناسب محل‌های اقامت و سرویس‌های بهداشتی
۱۲,۱۰. تهویه فعال و مناسب اتاقک آسانسورها
در صورت رعایت موارد فوق، ۱۰ امتیاز و در غیر این صورت به تناسب امتیاز کم شود.

۱۳. سرویس‌های بهداشتی

۱۳,۱. تعبیه سیستم لوله کشی صابون مایع و دستمال کاغذی در توالت‌ها و سرویس‌های بهداشتی (۲ امتیاز)
۱۳,۲. دستشویی‌ها و توالت‌ها، روزانه حداقل دو بار در طول ساعات کار مدرسه و یکبار در انتهای کار مدرسه یا انتهای نوبت بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغ‌شده گندزدایی شوند. (۱ امتیاز)
۱۳,۳. سطل، دستمال‌ها و وسائل نظافت و گندزدایی سرویس‌های بهداشتی باید مجزا باشد. (۱ امتیاز)
۱۳,۴. جهت کاستن از تماس مستقیم دست‌ها با در و دستگیره‌های ورودی و خروجی ساختمان، سرویس‌های بهداشتی، آنها را به حالت نیمه باز و یا مجهز به پدال باز شونده باشند. (در صورت امکان) یا برای سهولت تردد از جک و آرام بند درها استفاده گردد. (۱ امتیاز)
در صورت رعایت هر یک از موارد فوق، ۵ امتیاز داده شود. در غیر این صورت به تناسب از امتیاز کم شود.

۱۴. دفع پسماندها به شیوه بهداشتی

۱۴,۱. دفع پسماندها به شیوه بهداشتی در سطل‌های درب‌دار پدالی (۱,۵ امتیاز)
۱۴,۲. پرسنل مسئول جمع‌آوری و دفع پسماند با رعایت تمامی ملاحظات بهداشتی جمع‌آوری پسماند در کیسه‌های پلاستیکی محکم در آخر هر شیفت را در دستور کار قرار دهند. (۱,۵ امتیاز)
در صورت رعایت موارد ۳ امتیاز داده شود. در غیر این صورت به تناسب از امتیاز کم شود.

۱۵. آب آشامیدنی، آبخوری و آبسردکن‌ها

۱۵,۱. حذف آب‌خوری‌ها و آب‌سردکن‌های سنتی به صورت موقت. (موارد دارای پدال یا چشم‌الکترونیک بلامانع است) (۲ امتیاز)
۱۵,۲. فراهم کردن آب آشامیدنی سالم برای دانش‌آموزان (۱ امتیاز)
۱۵,۳. داشتن غلظت کلر باقیمانده مناسب و عدم وجود آلودگی به کلیفرم گرم‌پای یا اشرشیاکلی (۱ امتیاز)
در صورت رعایت موارد ۴ امتیاز داده شود. در غیر این صورت به تناسب از امتیاز کم شود.

در هر حال کسب حداقل امتیاز ۸۵ ضروری است و در صورت کسب امتیاز کم‌تر از ۸۵، برای تصمیم‌گیری به ستاد کرونا گزارش شود.